

Pårørendeavtale – å gå veien sammen

Samling Larvik

Å gå veien sammen

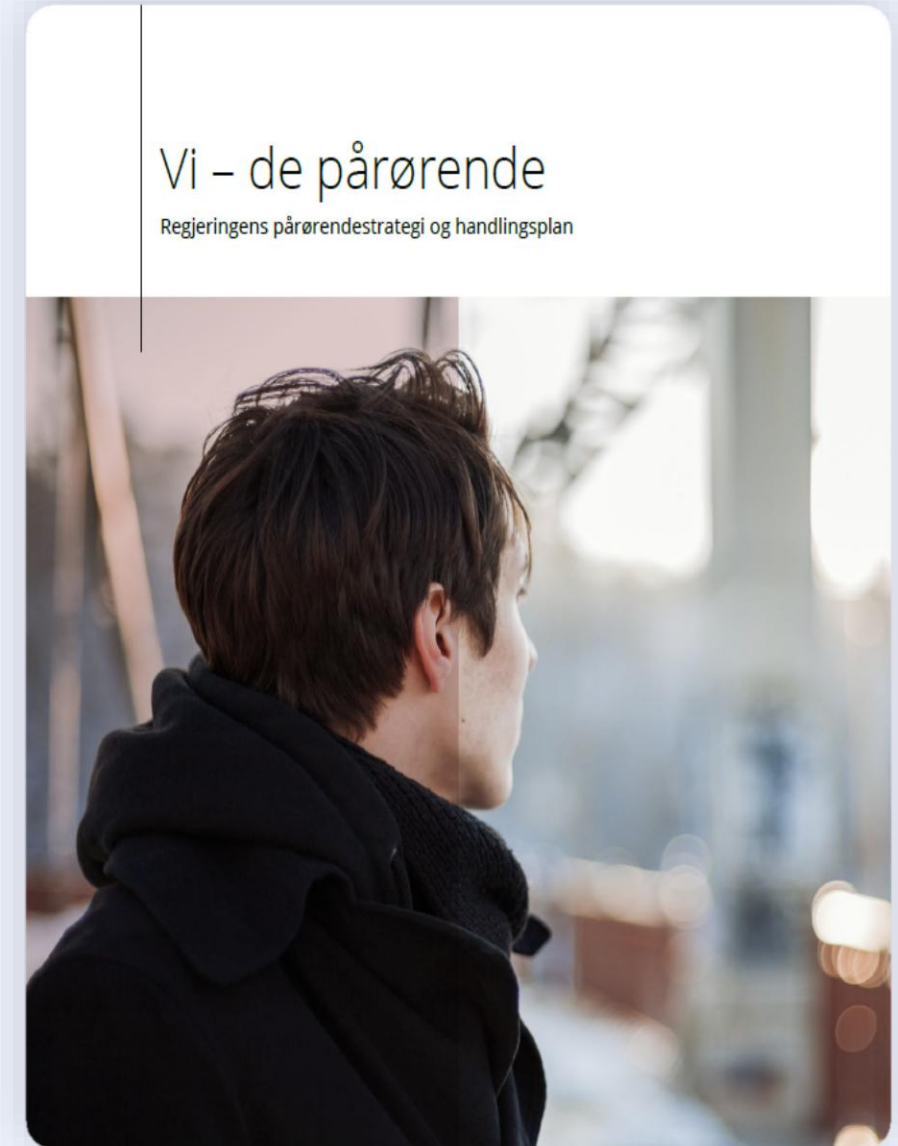
Summeoppgave:
Erfaringer fra
pårørendearbeid
– tanker 5 min med sidemann

AI generert bilde

Hovedmål i strategien

- Anerkjenne pårørende som ressurs
- God og helhetlig ivaretagelse av alle pårørende slik at pårørende kan leve gode egne liv og kombinere pårørenderollen med utdanning og arbeid
- Ingen barn skal måtte ta omsorgsansvar for familie eller andre

6 innsatsområder

Tidlig identifisering og
ivaretagelse

Bedre informasjon,
opplæring og
veiledning

Forutsigbare og
koordinerte tjenester

Tilstrekkelig støtte og
avlastning

Familieorienterte
tjenester

Pårørendemedvirkning

Pårørendestrategien har satt pårørendefeltet på agendaen i kommunene

«strategien har bidratt til at ting har begynt å skje» (Pårørendealliansen)

- Mer kunnskap på nasjonalt og lokalt nivå
- Mye initiativ i kommunene på individ og systemnivå
 - Strategi på pårørendefeltet
 - Pårørendenettverk
 - Tiltak for å identifisere pårørende tidlig
 - Tiltak for ivaretagelse og involvering
 - Oppmerksomhet mot barn som pårørende
- Et verktøy for samarbeid – Pårørendeavtale – «Hva er viktig for deg»
- Flere tiltak for barn og unge
 - Lovhjemmel om barnekoordinator i kommunene
 - «Barn under radaren» er implementert i mange HF

Noe av utfordringsbilde i 2025

Anerkjennelse av pårørende

Mange kommuner mangler strategi/planer for systematisk arbeid på pårørendefeltet

Pårørendemedvirkning på individ og systemnivå

Pårørendes rettigheter – Hva slags rettigheter har jeg? Hva bør jeg få hjelp til? Hva bør bruker få hjelp til? Hvem kan jeg kontakte? Hvordan kommer jeg i kontakt med tjenesten?

Kommunens plikter ovenfor pårørende

Sammenhengende og koordinerte tjenester – pårørende påtar seg ansvaret

pårørendeavtale - anskaffelse
av opplæringsmateriell og
evaluering av
pårørendeavtale

Nasjonal
pårørendeundersøkelse 2025

Oppdrag 2025

Implementering
pårørendeavtale

Videreutvikle
Helsenorge.no

Summeoppgave

1. Hva tenker dere?

Hva slags gevinster kan man få av godt pårørendearbeid?

AI generert bilde

Pårørendeavtale

- *Vi - de pårørende*
- Et regjeringen-vil punkt i Hurdals-plattformen:

«Videreutvikle verktøyet pårørendeavtale med kommunen som et tilbud til pårørende med særlig tyngende omsorgsoppgaver.»

(side 60)

Vi – de pårørende
Regjeringens pårørendestrategi og handlingsplan

Hurdalsplattformen

FOR EN REGJERING UTGÅTT FRA
ARBEIDERPARTIET OG SENTERPARTIET

2021-2025

Pårørendeavtale

Bilde @stockbilder i MS365

Et tilbud til pårørende med særlig tyngende omsorgsoppgaver

Et verktøy for å styrke samhandlingen mellom tjenestene og pårørende, og gi pårørende bedre støtte og forutsigbarhet

Krever kompetanse og etisk refleksjon hos personellet

Involvering av pasient eller bruker må vurderes i hvert enkelt tilfelle

Tett koblet til *Pårørendeveilederen*

Pårørendeavtale – et verktøy for godt samarbeid

Guide for bruk av pårørendeavtale

Målet med pårørendeavtalen er å ivareta pårørende, og bedre samhandlingen og dialogen mellom pårørende med særlig tyngende omsorgsoppgaver og den kommunale helse- og omsorgstjenesten. Videre er målet å bidra til at pårørendes rettigheter til informasjon og medvirkning blir ivaretatt. Jf. [pasient- og brukerrettighetsloven](#) kap. 3 og 4.

Hvem er pårørendeavtale for?

Pårørendeavtale er et tilbud til pårørende som har særlig tyngende omsorgsoppgaver overfor en nærstående. Dette kan være nærmeste pårørende eller andre pårørende. Les mer om hvem som er nærmeste pårørende i [Rundskriv til pasient- og brukerrettighetsloven § 1-3](#) og [Pårørendeveilederen kap. 4](#). Den personen det ytes omsorg til kan være barn eller voksen.

Når er det aktuelt å lage en pårørendeavtale?

Der kommunen er kjent med at pårørende har tyngende omsorgsoppgaver, bør det vurderes å tilby en pårørendeavtale. Dette kan være ved henvendelse fra pårørende eller ved oppstart av tjenester til pasient eller bruker. Avtalen bør oppdateres ved endring av tjenestnivå eller tjenestefomfang, eller hvis omsorgsbyrden øker eller reduseres. Avtalen avsluttes hvis pasienten eller brukerens omsorgsbehov opphører eller andre endringer inntreffer slik at den pårørende ikke lenger har særlig tyngende omsorgsoppgaver.

Forholdet mellom pårørendeavtale, tjenestevedtaket og individuell plan (IP)

Pårørendeavtale er et verktøy for å ivareta rettigheter og behov som pårørende med tyngende omsorgsoppgaver kan ha, på en systematisk og strukturert måte. Avtalen gir ikke nye rettigheter til pårørende. Pårørendes rettigheter følger av lov og forskrift, og av eventuelle vedtak om tjenester til den pårørende.

Tjenestevedtaket setter rammene for tjenestene som er tildelt den enkelte pasient, bruker eller pårørende. En pårørendeavtale er tenkt som et hjelpemiddel i vurderingen av om det er behov for tjenester, eller endringer i tjenestefomfang eller tjenestnivå. Det kan være aktuelt å vise til relevant informasjon i pårørendeavtalen i et tjenestevedtak, men det bør vurderes i hvert enkelt tilfelle.

Individuell plan (IP) er pasientens eller brukerens plan. IP skal bidra til koordinerte og riktige tjenester. En IP beskriver pasient/brukers behov og mål, og hvordan tjenestene skal samarbeide slik at pasienten eller brukeren får en helhetlig oppfølging. I en IP vil det framgå hva slags tjenestetilbud pasienten eller brukeren har. Det kan være hensiktsmessig å vise til en ev. pårørendeavtale i en IP, men dette bør vurderes i hvert enkelt tilfelle.

I samtale med den pårørende kan det komme frem opplysninger om mulig behov for endringer i pasientens/brukers tjenestetilbud eller IP. Den som gjennomfører samtalen på vegne av kommunen, kan som oppfølging etter samtalen bringe dette videre til saksbehandler eller koordinator. Pasient eller bruker og eventuelt nærmeste pårørende involveres i den videre oppfølgingen, se [Rundskriv til pasient- og brukerrettighetsloven kap. 3](#) og [Pårørendeveilederen kap. 4](#).

Formål med pårørendeavtale er å:

- opprette dialog mellom pårørende og helse- og omsorgstjenesten
- ivareta den pårørendes behov for å bli sett og ivaretatt
- sikre pårørendes eventuelle rett til informasjon, og til medvirkning sammen med pasienten eller brukeren

Mal for invitasjon til møte

Tilpass teksten slik at den passer til stedet du jobber. Invitasjon kan sendes pr. brev, ev. i e-post (pass på at sensitiv informasjon ikke skal sendes i ordinær e-post). Møtet kan også avtales pr. telefon

Invitasjon til samtale	
Informasjon om pårørendes rettigheter og kommunens plikter.	https://www.helsenorge.no/parorende/ Lov om pasient- og brukerrettigheter kap. 3 og 4 Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester kap. 3 https://www.helsedirektoratet.no/veiledere/parorendeveileder
Pårørende til	
Du inviteres med dette til samtale med (kontaktperson fra kommunen) om din situasjon som pårørende, samarbeidet med kommunens helse- og omsorgstjeneste og dine tanker om fremtiden. I tillegg vil vi informere deg om dine rettigheter og kommunens plikter.	
Tid og sted for samtalen:	
Dato	fra kl. til kl.
Sted:	
Vi er opptatt av å få vite hva som er viktig for deg som pårørende, hva som er dine ønsker, behov og verdier. Slik at vi, så langt det er mulig, kan ta hensyn til det. Se pårørendeavtalen som er vedlagt.	
Tenk over om det er noe annet du også ønsker å snakke om. Noter gjerne ned stikkord.	
Å delta på samtalen er frivillig, og du kan takke nei. Du kan få mulighet ved en senere anledning dersom det er ønskelig.	
Dersom noe er uklart eller tidspunktet ikke passer, ta kontakt med	
Vennlig hilsen	

Mal for pårørendeavtale

Pårørendeavtale

Dato:

Til stede i møtet:

Den/de pårørende	Navn	Stilling/rolle	Telefon
Fra kommunen			
Pasienten/brukeren			

Kontaktperson i kommunen	
Vakttелефон	
Ressurser for informasjon om pårørendes rettigheter og kommunens plikter.	https://www.helsenorge.no/parorende/ Lov om pasient- og brukerrettigheter kap. 3 og 4 Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester kap. 3 https://www.helsedirektoratet.no/veiledere/parorendeveileder

Hva er viktig for deg? Hva er dine behov og ønsker for å kunne ivareta deg selv og din rolle som pårørende? Hva er viktig for at du og familien skal fungere i hverdagen?	
Er det oppgaver du ønsker å gjøre/ikke gjøre? Er det noen oppgaver du ønsker å utføre/ikke ønsker å utføre? Hva er pasientens/brukers ønske? Hvordan kan vi få tiden fremover til å fungere best mulig for deg og pasienten/brukeren? (Merk at det er kommunen som har ansvar for å ivareta helse- og omsorgsoppgaver iht. Helse- og omsorgstjenesteloven § 1-1 og § 2-2 . Du som pårørende har ingen plikt til å gjøre omsorgsoppgaver til den du er pårørende til. (Se punkt om pårørendes rettigheter i bakrom øverst i planen).)	
Er det noe viktig vi bør vite om? Familesituasjon, baforhold, egen helse, arbeidssituasjon, økonomi eller andre forhold?	

Informasjon om tjenestetilbudet til pasienten/brukeren. Innhold, omfang, gjennomføring, når og hvordan. Ved behov evt. gjennomgang av vedtak/vedtakene. Merk evt. taushetsplikt. Pårørendeveilederen - deling av informasjon	
Informasjon om at kommunen skal tilby nødvendig pårørendestøtte blant annet i form av: • opplæring og veiledning • avlastningstiltak • omsorgstønad	
Informasjon om tiltak som finnes i kommunen. Avlastningstiltak, fysisk/veileder, veiføreteknologi, pårørendeveiledning, omsorgstønad, kurs og evt. andre tilbud til pårørende i kommunen, samt hvem som kan kontaktes for mer informasjon, informer om eventuelle transporttjenester, TT-kort, ledagsbevis osv.	
Hvordan skal vi holde kontakten? Hvordan ønsker du å kontakte oss, og hvordan ønsker du at vi kontakter deg? Pr. telefon, SMS, e-post? Tidspunkt? Hvor ofte?	
Viktig kontaktinformasjon. Kontaktinformasjon ved akutte situasjoner (AMK 113 ev. 116117 legevaktt, vakttелефон)	
Uforutsette situasjoner. Tiltak/plan for uforutsette situasjoner som kan oppstå hos begge parter, f.eks. sykdom eller annet	
Plan for neste møte Dato, klokkeslett, fysisk (hvor), digitalt eller på telefon? Hvem bør/kal delta?	
Evaluering og oppfølging av avtalen. Hva har fungert bra siden sist og hva må vi endre eller forbedre.	

Pårørendeavtale – et verktøy for godt samarbeid

Helsedirektoratet har på oppdrag fra Helse- og omsorgsdepartementet utarbeidet et verktøy – pårørendeavtale, i samarbeid med representanter fra Bruker og pårørendeorganisasjoner, KS, kommuner og utviklingssenter for sykehjem og hjemmetjenester.

Innhold på denne siden

[↓ Hva er pårørendeavtale](#)[↓ Webinar om pårørendeavtale](#)[↓ Her finner du pårørendeavtale](#)[↓ Opplæringsmateriell til kommuner](#)[↓ Kontakt](#)

Hva er pårørendeavtale

Pårørendeavtale er et verktøy for å ivareta rettigheter og behov som pårørende med tyngende omsorgsoppgaver kan ha.

Målet med pårørendeavtalen er å ivareta den pårørende, og bedre samhandlingen og dialogen mellom pårørende og den kommunale helse- og omsorgstjenesten.

Verktøyet inneholder en guide til forberedelse av en samtale med pårørende, et forslag til en invitasjon til pårørende og en samtaleguide med viktige temaer i samtalen.

Pårørendeavtalen skal bidra til god dialog, godt samarbeid og bedre forutsigbarhet for pårørende, den gir ikke nye rettigheter til pårørende. Pårørendes rettigheter følger av lov og forskrift, se [pårørendeveileder](#), og vedtak om tjenester. Pårørendeavtalen kan bidra til at den pårørende blir sett og ivaretatt, får informasjon og mulighet til å medvirke sammen med bruker/pasient.

Webinar om pårørendeavtale

Tirsdag 17. september 2024 var det webinar om pårørendeavtale og hvordan bruke avtalen som et verktøy for godt samarbeid mellom pårørende og tjenestene.

Lenke til webinaret: <https://bcove.video/4d3AWkc>

Her finner du pårørendeavtale

[Pårørendeavtale \(Word\)](#)

Opplæringsmateriell til kommuner

Det er utviklet en [presentasjon \(Power-Point\)](#) som kan benyttes som støtte under opplæring av ansatte i kommunen.

Summeoppgave

Kan pårørendeavtaler være et verktøy som kan være nyttig i ditt arbeid?

Hva skal til for at det kan tas i bruk?

AI generert bilde

